

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування головного закладу вищої освіти)

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(повна назва відокремленого структурного підрозділу)

Циклова комісія

*правничих дисциплін*

(назва циклової комісії)

**“ПОГОДЖЕНО”**

Завідувач

Юридичного відділення

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

\_\_\_\_\_  
(підпис) *С.Л. Флорескул-Світова*  
(ініціали та прізвище)

\_\_\_\_\_  
(підпис) *М.Я. Дерев'янчук*  
(ініціали та прізвище)

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ року

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ року

## СИЛАБУС

навчальної дисципліни

***“Конституційне право зарубіжних країн”***

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

*вибіркова*

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

**Освітньо-професійна програма**

*“Право”*

(назва освітньо-професійної програми)

**Спеціальність**

*081 “Право”*

(код і назва спеціальності)

**Галузь знань**

*08 “Право”*

(код і назва галузі знань)

**Освітньо-професійний ступінь**

*фаховий молодший бакалавр*

(назва освітньо-професійного ступеня)

**Мова навчання**

*українська*

(вказати: на якій мові читається предмет)

Чернівці, 2020 рік

# Силабус навчальної дисципліни “Конституційне право зарубіжних країн”

(назва навчальної дисципліни)

складений відповідно до освітньо-професійної програми

## “Право”

(назва освітньо-професійної програми)

затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «25» травня 2020 року) та введеної в дію наказом ректора №142 від «27» травня 2020 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені (педагогічні) звання)

*викладач II-ї кваліфікаційної категорії, І.В. Звоздецька*

Профайл викладача (-ів)

E-mail

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

<http://college-chnu.cv.ua/article/5f881b83d6f28212d7d8b02f>

[i.zvozdetska@chnu.edu.ua](mailto:i.zvozdetska@chnu.edu.ua)

Силабус навчальної дисципліни обговорено та узгоджено на засіданні циклової комісії

*правничих дисциплін*

Протокол № \_\_\_\_\_ від “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Голова циклової комісії

(підпис)

*Н.С. Попельницька*

(ініціали та прізвище)

Схвалено Методичною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ імені Юрія Федьковича»

Протокол № \_\_\_\_\_ від “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Голова методичної ради

(підпис)

*О.Я. Білокрила*

(ініціали та прізвище)

## ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_, 20\_\_ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_, 20\_\_ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_, 20\_\_ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

## **1. Загальні відомості про дисципліну**

**Анотація.** Навчальна дисципліна "Конституційне право зарубіжних країн" – важливий компонент юридичної освіти. Ця дисципліна розвиває загальну професійну культуру майбутнього правознавця, сприяє набуттю ним знань спеціального прикладного характеру, допомагає кращому з'ясуванню місця та ролі незалежної України, що стала на шлях демократичного розвитку, а також навчає його вірно зрозуміти та застосовувати відповідні конституційно-правові норми для розв'язання тих чи інших практичних проблем.

**Метою** вивчення дисципліни є:

- надати студентам знання щодо видового різноманіття сучасного конституціоналізму;
- ознайомити студентів із основами конституційного ладу окремих держав світу;
- сформувати у студентів знання про правове регулювання державно-правових (конституційно-правових) відносин в правовій системі зарубіжних країн;
- створити у студентів навички аналізу недоліків вітчизняного конституційного права в світлі світового досвіду та навчити їх адекватному розв'язанні цих проблем.

**Основні завдання вивчення дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»** полягають у забезпеченні професійного розвитку особистості шляхом навчання правовим основам зарубіжного конституціоналізму.

**Пререквізити.** Вибіркова навчальна дисципліна «Конституційне право зарубіжних країн» базується на знаннях і компетентностях отриманих при вивченні дисципліни «Теорія держави та права».

**Результати навчання.** У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

**знати:**

- поняття та основні питання, які вивчає конституційне право зарубіжних країн;
- видове різноманіття конституцій (основних законів) та форм зарубіжних держав;
- політичну систему та конституційний лад окремих зарубіжних країн.

**вміти:**

- дискутувати, організовано відстоювати власну думку та переконання, правильно оцінювати, вибирати й аналізувати інформацію, робити правильні і обґрунтовані висновки щодо переваг та недоліків державної організації окремої країни;

- висловлювати пропозиції щодо оптимізації моделі українського конституціоналізму.
- з'ясувати процесуальні особливості діяльності кожного із учасників виконавчого провадження;
- застосовувати норми виконавчого провадження при вирішенні питань;

### **Компетентності**

#### **Загальні компетентності (ЗК):**

- Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях;
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.

#### **Фахові компетентності спеціальності (ФК):**

- Знання Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод, а також прецедентної практики Європейського суду з прав людини.
- Знання засад і доктрин міжнародного публічного права, а також змісту основних міжнародно-правових інститутів.
- Знання основ права Європейського Союзу.

#### **Програмні результати навчання (ПРН):**

- Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю;
- Використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми;
- Викладати матеріал з певної проблематики таким чином, щоб розкрити зміст основних питань.

## 2. Опис навчальної дисципліни

### 2.1. Загальна інформація

| Назва навчальної дисципліни<br><i>“Конституційне право зарубіжних країн”</i> |                |         |           |       |         |                           |
|--|----------------|---------|-----------|-------|---------|---------------------------|
| Форма навчання   | Рік підготовки | Семестр | Кількість |       |         | Вид підсумкового контролю |
|  |                |         | Кредитів  | Годин | Модулів |                           |
| Денна  | 3-4            | 5-8     | 3         | 90    | 2       | <b>ЗАЛІК</b>              |

### 2.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

| № за/п   | Теми  | Усього годин |
|--|---|--------------|
| <b>МОДУЛЬ 1</b><br>Загальна частина конституційного права зарубіжних країн |   |              |
| <b>1.</b>  | <b>Тема 1.</b> Державне (конституційне) право зарубіжних країн: загальна характеристика               | <b>10</b>    |
| <b>2.</b>  | <b>Тема 2.</b> Форми зарубіжних держав: видове різноманіття   | <b>10</b>    |
| <b>3.</b>  | <b>Тема 3.</b> Державний та суспільний лад зарубіжних країн: проблеми інституціоналізації             | <b>10</b>    |
| <b>Разом за модулем 1</b>  |   | <b>30</b>    |
| <b>МОДУЛЬ 2</b><br>Основи конституційного права окремих держав світу       |   |              |
| <b>4.</b>  | <b>Тема 4.</b> Основи державного (конституційного) права країн Північної та Південної Америки         | <b>10</b>    |
| <b>5.</b>  | <b>Тема 5.</b> Основи державного (конституційного) права країн-членів Британської Співдружності Націй | <b>10</b>    |
| <b>6.</b>  | <b>Тема 6.</b> Основи державного (конституційного) права країн континентальної Європи                 | <b>10</b>    |
| <b>7.</b>  | <b>Тема 7.</b> . Основи державного (конституційного) права країн пострадянського простору             | <b>10</b>    |
| <b>8.</b>  | <b>Тема 8.</b> Основи державного (конституційного) права країн Близького Сходу                        | <b>10</b>    |
| <b>9.</b>  | <b>Тема 9.</b> Основи державного (конституційного) права країн Далекого Сходу                         | <b>10</b>    |
| <b>Разом за модулем 2</b>  |   | <b>60</b>    |
| <b>Усього за курс</b>  |   | <b>90</b>    |

### 2.2.1. Теми лекційних занять

| № за/п | Назва теми   |
|--------|--|
| 1.     | Державне (конституційне) право зарубіжних країн: загальна характеристика               |
| 2.     | Форми зарубіжних держав: видове різноманіття   |
| 3.     | Державний та суспільний лад зарубіжних країн: проблеми інституціоналізації             |
| 4.     | Основи державного (конституційного) права країн Північної та Південної Америки         |
| 5.     | Основи державного (конституційного) права країн-членів Британської Співдружності Націй |
| 6.     | Основи державного (конституційного) права країн континентальної Європи                 |
| 7.     | Основи державного (конституційного) права країн пострадянського простору               |
| 8.     | Основи державного (конституційного) права країн Близького Сходу                        |
| 9.     | Основи державного (конституційного) права країн Далекого Сходу                         |

### 2.2.2. Теми семінарських занять

| № за/п | Назва теми   |
|--------|--|
| 1.     | Конституційне право зарубіжних країн: загальна характеристика              |
| 2.     | Форми зарубіжних держав: видове різноманіття                               |
| 3.     | Державний та суспільний лад зарубіжних країн: проблеми інституціоналізації |
| 4.     | Основи конституційного права країн Північної та Південної Америки          |
| 5.     | Основи конституційного права країн-членів Британської Співдружності Націй  |
| 6.     | Основи конституційного права країн континентальної Європи                  |
| 7.     | Основи конституційного права країн пострадянського простору                |
| 8.     | Основи конституційного права країн Близького Сходу                         |
| 9.     | Основи конституційного права країн Далекого Сходу                          |

### 2.2.3. Самостійна робота

| № за/п | Назва теми   |
|--------|--|
| 1.     | Конституційне право зарубіжних країн: загальна характеристика              |
| 2.     | Форми зарубіжних держав: видове різноманіття                               |
| 3.     | Державний та суспільний лад зарубіжних країн: проблеми інституціоналізації |
| 4.     | Основи конституційного права країн Північної та Південної Америки          |
| 5.     | Основи конституційного права країн-членів Британської Співдружності Націй  |
| 6.     | Основи конституційного права країн континентальної Європи                  |
| 7.     | Основи конституційного права країн пострадянського простору                |
| 8.     | Основи конституційного права країн Близького Сходу                         |
| 9.     | Основи конституційного права країн Далекого Сходу                          |

### **3. Система контролю та оцінювання**

#### **3.1. Види та форми контролю**

Поточний контроль здійснюють під час проведення кожного семінарського і практичного заняття. Він передбачає оцінювання: теоретичної підготовленості студента до проведення занять із зазначеної теми (у тому числі й самостійно опрацьованого матеріалу); виступу на семінарських заняттях.

Формами контролю знань є усне опитування на семінарських заняттях, заслуховування доповідей, підготовлених студентами та показ презентацій, перевірка письмових робіт, тестування, розв'язування ситуаційних завдань.

Модульні контрольні роботи складаються з декількох варіантів, які включають теоретичні та тестові завдання за темами модулю.

Принцип розв'язання тестових завдань полягає у наступному: із запропонованих відповідей необхідно вибрати єдиний правильний варіант.

Тестові завдання закритої форми, що пропонуються студентам, являють собою питання з відповідями, серед яких необхідно вказати правильну. Слід мати на увазі, що правильною може бути тільки одна відповідь, оскільки для перевірки повноти знань і умінь використовується тип тестового завдання «множинний вибір – єдина відповідь», яку і необхідно відмітити будь-якою позначкою.

Формою підсумкового контролю є залік.

#### **3.2. Засоби оцінювання**

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання з дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн» є:

- контрольні роботи;
- тестові завдання;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- реферати;
- есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

### 3.3. Розподіл балів, які отримують студенти

| Поточне тестування та самостійна робота |       |        |        |        |        |
|---|-------|--------|--------|--------|--------|
| Модуль 1                                |       |        |        |        |        |
| Тема 1                                  |       | Тема 2 |        | Тема 3 |        |
| 5                                       |       | 5      |        | 5      |        |
| Модульна контрольна робота 1            |       |        | 10     |        |        |
| Модуль 2                                |       |        |        |        |        |
| Тема 4                                  | Тема5 | Тема 6 | Тема 7 | Тема 8 | Тема 9 |
| 3                                       | 3     | 4      | 4      | 3      | 3      |
| Модульна контрольна робота 2            |       |        | 5      |        |        |
| Підсумковий контроль (іспит)            |       |        | 50     |        |        |
| Сума                                    |       |        | 100    |        |        |
| Сума – 100 балів                        |       |        |        |        |        |

### 3.4. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ЄКТС | Оцінка за національною шкалою                                  |
|--|-------------|--|
| 90-100                                       | A           | зараховано   |
| 80-89  | B           |  |
| 70-79  | C           |  |
| 60-69  | D           |  |
| 50-59  | E           |  |
| 35-49  | FX          | не зараховано<br>з можливістю повторного складання             |
| 0-34   | F           | не зараховано<br>з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |



### **3.5. Критерії оцінювання результатів навчання**

#### **з навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»**

90-100 балів (A) – ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати тестові завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основну та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

80-89 балів (B) – ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати тестові завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні тестових завдань.

70-79 балів (C) – ставиться, якщо студент засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати тестові завдання, однак викладає матеріал з погіршенням логічної послідовності та окремими неточностями, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається помилок у формулюванні термінів та під час розв'язання тестових завдань.

60-69 балів (D) – ставиться, якщо студент володіє навчальним матеріалом, передбаченим програмою, дає відповіді на поставлені запитання, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, нечітко формулює поняття і допускається помилок у розв'язанні тестових завдань.

50-59 балів (E) – ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився помилок у розв'язанні тестових завдань.

35-49 балів (FX) – ставиться у випадках, якщо студент не засвоїв матеріал і має лише фрагментарні знання матеріалу навчальної дисципліни, допускається значної кількості помилок у розв'язанні тестових завдань.

1-34 балів (F) – ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує тестові завдання.

## **4. Рекомендована література**

### **4.1. Базова**

- 1.** Баглай М.В., Туманов В.А. Малая энциклопедия конституционного права. - М.: Издательство БЕК, 2008. – 519 с.
- 2.** Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: “Рута”, 2010. – 424 с.
- 3.** Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (керівник авт.кол.). – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 512 с.
- 4.** Чиркин В.Е. Конституционное право зарубежных стран. Учебник. – 3-е изд.- М.: ЮРИСТЪ, 2010. - 622 с.
- 5.** Шаповал В.М. Конституційні системи зарубіжних країн. К.: Вища школа, 2009. –135 с.

### **4.2. Додаткова література**

- 6.** Конституции зарубежных стран: Сб./ Сост. В.Н. Дубровин. - М.: Юрлитинформ, 2013. - 448 с.
- 7.** Конституция Российской Федерации от 12.12.1993 г. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.duma.gov.ru/constitution>
- 8.** Basic Law of the Federal Republic of Germany (1949) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 9.** British North America Act (1867) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://laws-lois.justice.gc.ca/>
- 10.** Constitution of Bosnia and Herzegovina (1995) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 11.** Constitution of the Bolivarian Republic of Venezuela (1999) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 12.** Constitution of Indian Union (1949) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 13.** Constitution of Italian Republic (1947) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 14.** Constitution of Japan (1947) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 15.** Constitution of the Kingdom of Belgium (1831) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 16.** Constitution of the Kingdom of Spain (1978) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 17.** Constitution of the United States of America (1787) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 18.** Constitution Act of Canada (1982) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://laws-lois.justice.gc.ca/>
- 19.** Federal Constitution of the Swiss Confederation (1999) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>
- 20.** Federal Constitutional Law of the Republic of Austria (1920) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://confinder.richmond.edu/>

## **5. Інформаційні ресурси**

- 1.** Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nplu.org/>
- 2.** Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 3.** Офіційний сайт Державної Думи Російської Федерації [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.duma.gov.ru/>
- 4.** Офіційний веб-сайт Президента Російської Федерації [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kremlin.ru/>
- 5.** Офіційний веб-сайт Національного зібрання Республіки Білорусь [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sovrep.gov.by/>
- 6.** Офіційний веб-сайт Президента Республіки Білорусь [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://president.gov.by/>
- 7.** Офіційний сайт Британського Парламенту [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.parliament.uk/>
- 8.** Офіційний сайт Бундестагу Німеччини [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bundestag.de/>
- 9.** Офіційний сайт Сенату США [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.senate.gov/>
- 10.** Офіційний веб-сайт Палати Представників США [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.house.gov/>
- 11.** Офіційний веб-сайт Президента США [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.whitehouse.gov/>
- 12.** Офіційний веб-сайт Парламенту Республіки Франція [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.parlement.fr/index.html>
- 13.** Офіційний веб-сайт Парламенту Республіки Казахстан [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.parlam.kz/>